

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 383
van **JOHAN DANEN**
datum: 17 februari 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Eenheidsreglement gerecycleerde granulaten - Toepassing, evaluatie en bijsturing

Sinds 23 november 2011 is bij ministerieel besluit het Eenheidsreglement gerecycleerde granulaten van kracht. Op 1 juli 2014 onderging dit eenheidsreglement een aantal wijzigingen, waarbij de belangrijkste wijziging bestond uit een meer doorgedreven acceptatieprocedure bij de puinbreker. Om de kwaliteit van de gerecycleerde granulaten te verhogen, wordt bij acceptatie bij de breker strikter gecontroleerd op herkomst, traceerbaarheid en kwaliteit van het aangevoerde puin. Dit reglement is van toepassing voor de verlening van het certificaat van overeenkomstigheid aan het Eenheidsreglement voor de certificatie van gerecycleerde granulaten overeenkomstig het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer (VLAREA) die geproduceerd zijn op een vaste locatie of door een mobiele installatie op een bouw- of sloopwerf. Het certificaat wordt per product en per productie-eenheid afgeleverd door een certificatie-instelling die aan een aantal - door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) gecontroleerde -- voorwaarden moet voldoen.

Om de kwaliteit van de steenachtige fractie die vrijkomt bij bouw- en sloopwerken te verbeteren, werd op 24 augustus 2017 Tracimat vzw als sloopbeheersorganisatie erkend. Als sloopbeheersorganisatie staat Tracimat vzw onder andere in voor het afleveren van de benodigde documenten voor afvoer van puin naar en verwerking ervan als laagmilieurisico-profiel (LMRP) bij de breker, op voorwaarde dat de verschillende stappen van het ketenzorgsysteem correct werden doorlopen. De verbeterde kwaliteit van de steenachtige fractie moet resulteren in een betere kwaliteit van de gerecycleerde granulaten.

Aanvullend werd eind augustus 2018 een nieuw acceptatie- en verwerkingsbeleid van kracht bij de producenten van gerecycleerde granulaten (brekers) dat zou moeten resulteren in een verbeterde kwaliteit van de gerecycleerde granulaten. Bijkomend werd de controle van de productie en de kwaliteit van de gerecycleerde granulaten verder aangescherpt. Voortaan moet de breker bij acceptatie en verwerking een onderscheid maken tussen puin met een LMRP en puin met een hoog milieurisicoprofiel (HMRP). In het eenheidsreglement is vastgelegd welke afvalstromen door de breker als LMRP-puin (goedkoper) mogen verwerkt worden.

De certificatie-instellingen COPRO en Certipro moeten nog steeds nagaan of de industriële zelfcontrole correct wordt uitgevoerd.

De certificatie onder het eenheidsreglement bestaat uit een zelfcontrole door de exploitant en een externe controle door de certificatie-instelling. Ter controle van de

zelfcontrole van de exploitant kan de certificatie-instelling zelf bijkomende handelingen stellen (extra staalname en analyse). Ook toezichthouders van de Afdeling Milieu-inspectie, gemeentelijke toezichthouders en politiediensten voeren controles uit bij brekers en op het gebruik van gerecycleerde granulaten in bouwtoepassingen.

Milieu-inspecteurs van de afdeling Handhaving voeren controles uit op diverse milieuaspecten van breekinstallaties. Zij doen dit zowel routinematig als met gerichte eenmalige acties.

In 2016 werden er 117 monsternemingen gedaan bij 55 verschillende bedrijven, waarbij er in 1 geval een overtreding werd vastgesteld met betrekking tot de kwaliteit van de gerecycleerde granulaten. Bij 23 gerichte controles werden 8 overtredingen vastgesteld. In 2017 werden 119 monsternemingen gedaan bij 47 bedrijven en werd 1 overschrijding van de VLAREMA-normen vastgesteld. Het betrof hier wel granulaten op basis van assen van verbrandingsinstallaties en dus niet afkomstig van bouw- en sloopafval.

1. De OVAM voorzag in de loop van 2019 in een nulmeting van de kwaliteit van de gerecycleerde granulaten op basis van de analyseresultaten van 2018. Vanaf 2019 zou de OVAM op regelmatige basis een evaluatie uitvoeren op de impact van het gewijzigde acceptatiebeleid op de kwaliteit van de gerecycleerde granulaten. Aan de hand van deze evaluatie kan het Eenheidsreglement worden bijgesteld.
 - a) Heeft de OVAM de nulmeting in 2019 uitgevoerd?
 - b) Werden al evaluaties uitgevoerd? Hoeveel?
 - i. Wat waren de conclusies van deze evaluatie(s)?
 - ii. Werd het eenheidsreglement bijgesteld? Zo ja, in welke zin?
 - c) Is een duidelijke kwaliteitsverbetering van de gerecycleerde granulaten merkbaar sinds de oprichting van Tracimat vzw? Hoe kan deze kwaliteitsverbetering gekwantificeerd of aangetoond worden?
2. Wat is de verhouding (in gewicht of volume) tussen HMRP- en LMRP-puinstromen?
3. Hoeveel bedrijven werden in 2018 en 2019 gecontroleerd door de milieu-inspecteurs van de afdeling Handhaving?
 - a) Hoeveel bedrijven werden routinematig gecontroleerd? En hoeveel werden er gericht met eenmalige acties gecontroleerd (cijfers per jaar en per type controle)?
 - b) Hoeveel monsternames werden uitgevoerd? Hoeveel overtredingen werden vastgesteld? Welke producten werden gecontroleerd (granulaten afkomstig van bouw- en sloopafval of van een andere herkomst)? Graag een overzicht per jaar en per type controle.
 - c) Hoeveel andere inbreuken op de milieuwetgeving werden vastgesteld (grag een overzicht per jaar en per type controle)?
 - d) Hoeveel andere inbreuken op het VLAREA werden vastgesteld (grag een overzicht per jaar en per type controle)?

ANTWOORD

op vraag nr. 383 van 17 februari 2020

van **JOHAN DANEN**

1. a) Er werd in 2019 geen nieuwe nulmeting uitgevoerd van de kwaliteit van de gerecycleerde granulaten op basis van de analyseresultaten van 2018. De reden hiervoor was dat de situatie in 2018 niet wezenlijk verschilde van de situatie in 2012. Dit komt omdat er nog weinig LMRP-puin bij de breker wordt aangeboden en omdat de breker het LMRP-puin samen met het HMRP-puin verwerkt. De risico's op verontreiniging en op overschrijding van de Vlarema-normen zijn bij de verwerking van LMRP-puin kleiner dan bij HMRP-puin. Maar de verschillen in risico tussen HMRP en LMRP worden uitgemiddeld door deze stromen samen te verwerken.
Via de analyse van de beschikbare analyseresultaten van 2012 werd in de studie "Impact-Effect-Meting van het Eenheidsreglement" reeds een eerste nulmeting uitgevoerd. Een nieuwe nulmeting uitvoeren zou relatief veel inspanningen vergen zonder dat dit veel meerwaarde zou geven ten opzichte van de nulmeting van 2012. De OVAM is in overleg met de erkende labo's om afspraken te maken inzake rapportage en gegevensuitwisseling van de analyseresultaten van de externe controle. Dit zal het in de toekomst eenvoudiger maken om de kwaliteit van de gerecycleerde granulaten te monitoren.
- b) Er is een eerste beleidsevaluatie gebeurd op basis van een bevraging bij de sector. Daarbij werd aan de sector gevraagd of de bepalingen in het eenheidsreglement er voor zorgen dat de kwaliteitsverbetering van de gerecycleerde granulaten gerealiseerd wordt door een verbetering van de kwaliteit van het puin dat naar de breker wordt afgevoerd. Zoals u in uw vraagstelling aanhaalt, wil men dit realiseren door het invoeren van een onderscheid tussen puin met laagmilieurisico-profiel (LMRP) en puin met hoogmilieurisico-profiel (HMRP). Bij het LMRP zijn er garanties over de herkomst en de kwaliteit van het puin. Bij het HMRP zijn deze er niet.
 - i) Het onderscheid tussen LMRP en HMRP blijkt nog geen courante praktijk. Ook al wordt het puin als LMRP aangeleverd bij de breker, toch zullen vele brekers hun productie nog niet "ontdubbelen" in stromen LMRP en HMRP. De meeste brekers verwerken al het puin als HMRP. De beoogde kwaliteitsverbetering door de gescheiden verwerking van het puin met LMRP en HMRP wordt door deze opmenging van HMRP en LMRP teniet gedaan. Op deze manier wordt immers ook het risico dat na breken de gerecycleerde granulaten niet voldoen aan Vlarema (laag bij LMRP, hoog bij HMRP) uitgemiddeld. Er moet dus vermeden worden dat het LMRP-puin samen met het HMRP-puin wordt verwerkt. De oplossing ligt in het nemen van maatregelen om de hoeveelheid LMRP dat wordt aangeboden bij de breker te vergroten en een aanpassing van het eenheidsreglement die ervoor zorgt dat het LMRP-puin en HMRP-puin afzonderlijk worden verwerkt.
 - ii) Het eenheidsreglement werd nog niet bijgesteld. Op basis van een uitgevoerde knelpuntanalyse, o.m. na bevraging van de sector, zal OVAM in overleg met alle actoren voorstellen uitwerken. Een van de maatregelen zal erin bestaan dat het eenheidsreglement zal aangepast worden. Het eenheidsreglement moet de kwaliteit van de gerecycleerde granulaten garanderen en verbeteren en er tevens voor zorgen dat in de praktijk bij de puinbrekers het LMRP en het HMRP effectief afzonderlijk worden verwerkt;

- c) Er kan nog geen aantoonbare kwaliteitsverbetering vastgesteld worden van de gerecycleerde granulaten ten gevolge de invoering van Tracimat. Dit komt doordat Tracimat een vrijwillig systeem is en er onvoldoende stimulansen zijn om sloopopvolging via Tracimat op vrijwillige basis te volgen. Ook zal zolang het overgrote deel van de brekers het LMRP-puin en het HMRP-puin samen verwerken de verhoopte kwaliteitsverbetering niet vastgesteld kunnen worden omdat het potentieel meer verontreinigd HMRP-puin uitgemiddeld wordt met het meer zuivere LMRP-puin.
2. Naar schatting 90 tot 95% van het puin wordt bij de brekers als HMRP-puin verwerkt. LMRP-puin dat als HMRP-puin wordt verwerkt, wordt door de breker niet als LMRP-puin geregistreerd. Er zijn dus geen gegevens beschikbaar over de hoeveelheden puin die als LMRP worden aangeboden aan de breker.
3. a) In 2018 en 2019 heeft de omgevingsinspectie van de Afdeling Handhaving een controle-actie uitgevoerd bij sorteerdere-brekers van bouw- en sloopafval. De focus lag hierbij op asbest, maar kon ook ruimer gaan. Zowel het administratieve luik (vergunning, werkplan, afvalstoffenregister) als het operationele luik (acceptatie, afvoer, weigeringen, hinderaspecten) kwamen bij deze controles aan bod.

In 2018 zijn 38 dergelijke controles uitgevoerd, in 2019 waren dat er 39.

Naast bovengenoemde controles worden bij brekers ook andere controles uitgevoerd, bv. in het kader van emissies, klachten, staalnames (zie verder).

- b) In 2018 en 2019 werden 140 analyses uitgevoerd door de omgevingsinspectie van de Afdeling Handhaving bij puinbrekers. In de meeste gevallen werden de producten granulaat/puin of zeefzand bemonsterd. Een overzicht van die staalnames is in onderstaande tabel opgenomen.

Bemonsterd product bij breker	Aantal stalen	
	in 2018	in 2019
granulaat/puin	45	37
zeefzand	21	20
Totaal	66	57

In 2018 is er één overschrijding van een norm vastgesteld, in 2019 eveneens één overschrijding.

- c) Bij de controle-actie bij sorteerdere-brekers van bouw- en sloopafval zoals beschreven onder a), zijn verschillende type overtredingen vastgesteld. Deze werden in drie groepen onderverdeeld, die in onderstaande tabel worden weergegeven.

Type vaststelling	Aantal vastgestelde overtredingen in 2018	Aantal vastgestelde overtredingen in 2019
Niet correcte omgang met asbest	27	16
Hinder	12	12
Administratieve tekortkomingen	39	14

- d) De VLAREMA-inbreuken maken deel uit van de onder 3c gemelde milieu-inbreuken.